

TALOUSARVIOALOITE 538/2008 vp

Määrärahan osoittaminen työllisyysperusteisiin investointeihin Tornionlaakson ja Itä-Lapin seutukunnissa

Eduskunnalle

Työllisyysperusteisilla investointimäärärahoilla (valtion työvirstojen työohjelmat ja investointituet) on kyetty monipuolistamaan elinkeinoelämää ja luomaan pysyviä työpaikkoja etenkin Itä- ja Pohjois-Suomessa. Näillä valtion täsmäkohdennetuilla määrärahoilla on saatu hankkeisiin mukaan myös muita rahoittajia, esimerkiksi kuntia ja yrityksiä.

Hankkeet ovat olleet sellaisia, jotka ovat parantaneet yritysten toimintaympäristöä: esimerkiksi tärkeitä liikenneyhteyksiä, ympäristöä ja reittejä sekä vesihuoltojärjestelmiä varsinkin matkailualueilla. Tällaiset investoinnit ovat erityisen tärkeitä aluekehityksen tunnusluvuilla mitattuna kahdessa vaikeimmassa seutukunnassa Itä-Lapissa ja Tornionlaaksossa.

Itä-Lappi on seutukunta, jota viime vuodet ovat kohdelleet kaikkein raskaimmin. Esimerkiksi seutukunnan keskukselta, Kemijärven kaupungista on lakkautettu useita suuria, hyvin kannattaneita yksiköitä (Orion, Salcomp, StoraEnson sellutehdas). Sen lisäksi koko seutukunnan alueelta on vähennetty valtion työpaikkoja yhtä suuri määrä 1990-luvun alusta laskien. Valtion tuottavuusohjelman järjestämät säästöt vaikuttavat samaan suuntaan vielä lähivuosina. Valtioneuvosto ja aluehallinto ovat nimenneet useamman Itä-Lappi-työryhmän ja samoin liikenneyhteyksien kehittämistä pohtii useampi eri työryhmä.

Tornionlaakson seutukunta on menettänyt 2000-luvun alusta 13,3 % väestöstään. Vuonna 2007 seutukunnan väestötappio oli suurin koko Lapin Läänissä (3,1 %). Väestön ikääntymisen ja työttömyyden yhteisvaikutuksena Tornionlaakson huoltosuhde on pysyvästi jäänyt yli kahden. Lapissa se on keskimäärin 1,65. Tornionlaakson seutukunnan korkea ja yhä paheneva huoltosuhde aiheuttaa seutukunnan kuntien taloudelle kestämättömän tilanteen.

Työllisyysperusteisella investointituella on suuri sysäysvaikutus työllisyyttä parantavien investointien käynnistymiseen. Uusien investointikohteiden käynnistyminen Tornionlaaksossa on tulevana vuonna erittäin tärkeätä sillä rakentamisen volyyymi on laskemassa ja rakennussektori on seutukunnan tärkeimpiä työllistäjiä.

Työllisyyden kehittymisen taitekohta Tornionlaaksossa oli elokuussa 2008, jolloin avoin työttömyys kasvoi suuremmaksi kuin edellisvuonna samaan aikaan. Yleisen talouskehityksen vaikutus Tornionlaakson seutukunnan työllisyyteen tulee olemaan negatiivinen myös jatkossa johtuen rakennustoiminnan hiljentymisestä.

Nyt valtion talousarvioesityksessä valtiontalouden kehyspäätöksen mukaisesti määräraha aiotaan ajaa alas. Se ei ole millään tavalla perusteltua työllisyys-, aluepolitiikka- tai ympäristösyin. Esimerkiksi Lappi-työryhmä väliraportissaan esittää näiden määrärahojen nostamista 50 miljoonalla eurolla.

TAA 538/2008 vp — Markus Mustajärvi /vas ym.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta ottaa valtion vuoden
2009 talousarvioon momentille 32.30.64*

*lisäyksenä 5 000 000 euroa työllisyys-
perusteisiin investointeihin Itä-Lapin ja
Tornionlaakson seutukunnissa.*

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2008

Markus Mustajärvi /vas
Esko-Juhani Tennilä /vas
Jyrki Yrttiaho /vas